

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ
ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Л.К. Задорожна

20 22 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія наукових досліджень в галузі освіти

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі освіти», розглянутої та схваленої на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 9 від «01» 06 2022 р.) та затвердженої на засіданні Вченої ради КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (протокол № 4 від «09» 06 2022 р.)

Розробник: Стрельбицька Світлана Михайлівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

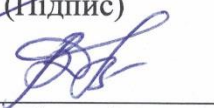
Протокол № 1 від «29» 08 2022 р.

Завідувач кафедри

(Підпис)

Жосменко Р.В.
(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

Людшкінова В.В.
(Прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 змістових модулів – 1	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий) – доктор філософії	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		-	1-й
		Семестр	
		-	1-й
		Лекції	
		-	10
		Практичні, семінарські	
		-	6
		Самостійна робота	
		-	104
Форма підсумкового контролю: іспит			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Постійне оновлення науки та наукової діяльності вимагає формування нових напрямків, підходів і технологій. Відтак, стрімке підвищення ролі науки та наукової діяльності в сучасному світі вимагає від майбутнього доктора філософії високого рівня теоретичних знань і практичних умінь у проведенні наукових досліджень та їх ефективної організації. Пошук адекватних наукових результатів стає можливим тільки завдяки використанню великих обсягів накопичених знань, які можуть бути задіяні в процесі проведення та впровадження наукових досліджень. Для ученого важливими стають уміння організувати науково-дослідну діяльність і ефективно використовувати вже відомі наукові напрацювання, а також досконале володіння методологією наукової діяльності.

Навчальна дисципліна «Методологія наукових досліджень в галузі освіти» розрахована на систематичне засвоєння сучасної нормативно-правової бази у системі наукової та науково-технічної діяльності і спрямована, поєднуючи практичні методичні й організаційно-навчальні та інформаційні засоби, сформувати у майбутніх науковців всіх галузей уміння та навички щодо успішного володіння методологією та організації наукової діяльності. Дисципліна «Методологія наукових досліджень в галузі освіти» є базовою у підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. Складається із лекційних, практичних та занять самостійної роботи

на яких розглядаються питання організації наукової діяльності в Україні, методів наукового пізнання, планування експериментальних досліджень та обробки отриманих результатів, а також використання комп'ютерної техніки, ресурсів Internet для набуття даних та знань за тематикою наукових досліджень, аналізу об'єкту досліджень та оформленню результатів наукових досліджень з врахуванням основних вимог чинного законодавства України.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі освіти» є система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання та методологічні основи організації наукової діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки базуються на вивченні здобувачами: філософії науки, академічного письма англійською мовою, актуальних проблеми сучасної педагогіки й освіти, історії освіти та педагогічної думки, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами та формуванні умінь застосовувати отримані знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні здатності до застосування методологічних принципів і методів наукової діяльності, опанування знаннями та навичками з організації науково-дослідної діяльності та сприяння розвитку наукового світогляду й творчого мислення.

Основними завданнями вивчення курсу є:

- сформуванню цілісної системи знань теоретичних основ методології та організації наукової діяльності, оволодіння та подальше вільне оперування професійною термінологією, використовуваною в професійній діяльності; комплекс знань та вмінь, які допоможуть їм у майбутньому здійснювати діяльність пошукового і творчого характеру в процесі виконання своїх професійних обов'язків;
- ознайомити з вимогами, що пред'являються до наукових досліджень, основами їх планування та організації, методам обробки, аналізу емпіричних даних та їх оформлення;
- характеризувати та систематизувати знання щодо інструментарію наукових методів;
- сформуванню навички ефективної роботи з джерелами інформації;
- сформуванню вміння та навички орієнтуватись у системі організації процесу наукової діяльності, застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження;
- розвивати здатності самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати нові знання і вміння в практичній діяльності;
- систематизувати знання щодо правових основ академічної доброчесності;
- формування відповідального ставлення до наукової діяльності, прагнення поповнювати знання;
- сприяти розвитку професійних умінь з аналітичного формулювання та презентації результатів проведеного наукового дослідження;
- підвищувати наукову грамотність здобувачів освітньо-наукового рівня доктор філософії.

Дисципліна «Методологія наукових досліджень в галузі освіти» забезпечує оволодіння здобувачами загальними та фаховими компетентностями і досягнення

ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою.

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми спеціальності, дисципліна забезпечує набуття аспірантами наступних компетентностей:

1. Інтегральна:

– здатність розв’язувати комплексні проблеми у галузі освіти/педагогіки у процесі дослідницько-інноваційної та професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

2. Загальні (ЗК): ЗК1, ЗК3, ЗК5.

ЗК1. Здатність до абстрактного і критичного мислення, оцінювання й синтезу нових та комплексних ідей.

ЗК3. Здатність організувати і здійснювати наукові дослідження.

ЗК5. Здатність спілкуватися в усній та письмовій формі українською та англійською мовами з метою презентації і обговорення результатів наукового дослідження.

3. Спеціальні (фахові, СК): СК1, СК3, СК4, СК7.

СК1. Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання з освітніх, педагогічних наук.

СК3. Здатність до пошуку, обробки, аналізу та узагальнення інформації для проведення самостійних наукових педагогічних досліджень в освітній галузі.

СК4. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти дослідницько-інноваційними та освітніми проектами.

СК7. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій та професійній діяльності.

4. Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна (ПРН): ПРН1, ПРН3, ПРН5, ПРН6, ПРН9, ПРН10, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН17.

ПРН1. Аналізувати, оцінювати та розвивати наукові ідеї.

ПРН3. Вміти започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати наукове дослідження, демонструвати високий ступінь самостійності та інноваційності у цьому послідовному процесі.

ПРН5. Спілкуватися академічною українською та англійською мовами у професійній діяльності та дослідженнях, наукових та експертних знань з науковою спільнотою та громадськістю в галузі освіти.

ПРН6. Презентувати результати наукових досліджень та обґрунтовувати висновки у науковому та освітньому контексті.

ПРН9. Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі освіти і педагогіки та застосовувати їх на практиці.

ПРН10. Знати та використовувати сучасну, термінологію новітні теорії, концепції, технології у сфері наукового дослідження та освітньої практики.

ПРН12. Здійснювати критичний аналіз, огляд і узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження.

ПРН13. Використовувати результати національних та зарубіжних наукових досліджень та позитивних практик.

ПРН14. Ініціювати, організувати та реалізувати дослідницько-інноваційні та освітні проекти, складати проектні пропозиції щодо залучення фінансування, застосовувати механізми реєстрації прав інтелектуальної власності.

ПРН17. Знати і застосовувати ІКТ-технології для реалізації дослідницької та професійної діяльності.

Очікувані результати навчання дисципліни. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- понятійно-термінологічний апарат науки та наукової діяльності;
- сучасні тенденції, напрями і закономірності розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації та інтернаціоналізації;
- стан наукової діяльності в Україні та за кордоном;
- методологічні та теоретичні основи наукових досліджень, вимоги до організації наукової діяльності;
- методики дослідження, їх зміст і принципи розробки;
- методику пошуку й обробки наукової інформації;
- засоби і методи наукового пізнання, особливості та способи проведення наукового експерименту;
- особливості планування та організації теоретичних та експериментальних досліджень;
- особливості застосування статистичних методів обробки результатів дослідження;
- вимоги до публікації наукових результатів та її структуру;
- форми представлення результатів дослідження для практичного використання;
- інформаційне забезпечення наукової діяльності;
- загальні вимоги до оформлення наукового дослідження;
- сутність академічної доброчесності та її порушення, Етичний кодекс ученого України;

уміти:

- виконувати обґрунтування актуальності і новизни, теоретичної та практичної значущості результатів наукових досліджень;
- формулювати тему, проблему та мету наукового дослідження; виділяти об'єкт і предмет дослідження;
- розробляти план проведення наукової роботи;
- проводити наукове дослідження із застосуванням емпіричних методів;
- збирати й обробляти інформацію, необхідну для проведення наукової діяльності;
- використовувати існуючі інформаційні ресурси з різних джерел, аналізувати й обробляти інформацію;

- аналізувати, оцінювати і порівнювати різні теоретичні концепції в галузі дослідження і робити висновки;
 - проводити та впроваджувати наукові дослідження у відповідності до нормативно-правових вимог;
 - виконувати оформлення, презентацію, захист та впровадження результатів наукової роботи;
 - використовувати хмарні сервіси GOOGLE у науковій та науково-організаційній діяльності;
 - використовувати теоретичні знання про академічну доброчесність та Етичний кодекс ученого України;
 - генерувати власні нові наукові ідеї, повідомляти свої знання та ідеї науковому співтовариству, розширюючи межі наукового пізнання;
 - об'єктивно оцінювати (критикувати) отримані наукові результати на основі застосування інтегрованих знань інших дисциплін та системного аналізу;
 - оформляти та узагальнювати результати наукової діяльності та впроваджувати їх у практику;
 - планувати і прогнозувати свій подальший професійний розвиток.
- Організація навчального процесу здійснюється за кредитною системою, відповідно до вимог Болонського процесу.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Концептуальні основи наукового пізнання

Тема 1. Організація та здійснення наукової діяльності в Україні

Науковий апарат (категорії науки). Сутність поняття, завдання та види науки і наукової діяльності. Етапи становлення, розвитку науки та наукової діяльності. Наукова діяльність, її види та форми в системі вищої освіти України. Форми організації та управління наукою в Україні. Основні засади організації наукової діяльності в Україні. Науково-дослідницька діяльність як соціальний феномен: сутність та значення для суспільного прогресу. Науково-дослідницька робота студентів у ЗВО. Стан науки та наукової діяльності в Україні (за оцінками вітчизняних та зарубіжних експертів). Адміністративно-правове регулювання наукової та інноваційної діяльності. Державна політика у науковій сфері в зарубіжних країнах: можливості імплементації досвіду для України. Актуальні питання напрямків удосконалення сучасної державної політики у сфері наукової діяльності.

Тема 2. Методологія наукового пізнання: поняття, класифікаційні рівні та основні принципи. Емпіричні методи (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент). Експериментальні методи

Специфіка наукового знання. Основні тенденції розвитку сучасного наукового пізнання. Методологія наукового дослідження. Основні методи наукових досліджень. Загальнофілософські (загальні) методи досліджень. Загальнонаукові методи досліджень (системний, історичний, логічний, моделювання тощо).

Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання. Емпіричне пізнання, головне завдання, форма отриманого знання, методи. Теоретичне пізнання, головне завдання, форма отриманого знання. Основні функції теорії. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження. Спостереження як емпіричний метод наукового дослідження. Експеримент як емпіричний метод наукового дослідження. Емпіричні методи: вимірювання, порівняння. Характеристика методів експериментально-теоретичного рівня (аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання тощо). Сутність методів теоретичного рівня. Характеристика методів теоретичного рівня (ідеалізація, формалізація, аксіоматика, гіпотеза, теорія). Абстрагування та ідеалізація. Методи аналізу, класифікації і побудови теорій. Наукові закони, регулярність та випадковість. Математичне опрацювання результатів експериментального дослідження.

Тема 3. Технологія наукового дослідження

Процес наукового дослідження і його характеристика. Етапи науково-дослідної роботи. Напрямок, проблема, тема в науково-дослідних розробках. Визначення робочої гіпотези. Об'єкт і предмет наукового дослідження, їх класифікація. Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. Теоретичні та прикладні наукові дослідження. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу. Бібліографічний апарат наукових досліджень. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи.

Тема 4. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Інформаційний простір науковця. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Національна система науково-технічної інформації. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях. Технологія роботи з інформаційними джерелами. Види наукових, навчальних і довідково-інформаційних видань. Класифікація наукових документів. Наукові документи: первинні, вторинні. Електронні ресурси. Теорія та практика динамічного читання й раціональної роботи з науковою літературою. Використання апарату посилань і цитат. Плагіат. Вимоги до оформлення бібліографічного опису літератури у списку використаних джерел. Наукометричні платформи. Індекс цитування, індекс Гірша, імпаکت-фактор. Апробація та публікація результатів наукового дослідження. Види наукових публікацій. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Наукова доповідь (повідомлення). Мова та стиль наукового дослідження. Вимоги ДАК України до якості та оформлення результатів науково-технічних досліджень у дисертаційній роботі. Хмарні сервіси GOOGLE у науковій та науково-організаційній діяльності.

Тема 5. Узагальнення результатів експериментального дослідження

Методи зведення результатів експериментальних досліджень. Задачі візуалізації. Подання результатів досліджень у таблицях. Графічні методи відображення результатів дослідження. Лінійна діаграма. Стовпчикова діаграма. Секторна діаграма. Excel як засіб візуалізації експериментальних даних.

3.1. Структурований навчальний план з дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі освіти»

Тема	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи наукового пізнання						
Організація та здійснення наукової діяльності в Україні	-	-	-	2	-	18
Методологія наукового пізнання: поняття, класифікаційні рівні та основні принципи. Емпіричні методи (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент). Експериментальні методи	-	-	-	2	2	22
Технологія наукового дослідження	-	-	-	2	-	22
Інформаційне забезпечення наукових досліджень	-	-	-	2	2	20
Узагальнення результатів експериментального дослідження	-	-	-	2	2	22
Всього - 120	-	-	-	10	6	104

3.2. Теми лекційних занять з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі освіти»

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи наукового пізнання		
1.	Організація та здійснення наукової діяльності в Україні	2
2.	Методологія наукового пізнання: поняття, класифікаційні рівні та основні принципи. Емпіричні методи (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент). Експериментальні методи	2
3.	Технологія наукового дослідження	2
4.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2
5.	Узагальнення результатів експериментального дослідження	2
Всього:		10

3.3. Теми практичних занять з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі освіти»

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи наукового пізнання		
1.	Організація та здійснення наукової діяльності в Україні	-
2.	Методологія наукового пізнання: поняття, класифікаційні рівні та основні принципи. Емпіричні методи (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент). Експериментальні методи	2
3.	Технологія наукового дослідження	-
4.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2
5.	Узагальнення результатів експериментального дослідження	2
	Всього:	6

3.4. Теми самостійних робіт з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі освіти»

№ з/п	Тема	Кількість годин	Вид контролю
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи наукового пізнання			
1.	Організація та здійснення наукової діяльності в Україні	18	Презентація, есе «Чому я хочу займатись науковою діяльністю?», складання термінологічного словника
2.	Методологія наукового пізнання: поняття, класифікаційні рівні та основні принципи. Емпіричні методи (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент). Експериментальні методи	22	Доповідь, усне опитування, складання термінологічного словника
3.	Технологія наукового дослідження	22	Презентація, складання термінологічного словника
4.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	20	Доповідь, есе «Академічна доброчесність у науковій діяльності», складання термінологічного словника
5.	Узагальнення результатів експериментального дослідження	22	Доповідь, усне опитування, методичне портфоліо, складання термінологічного словника
	Всього:	104	

4. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень в галузі освіти» на лекційних та практичних заняттях забезпечується наочними засобами навчання для кожного заняття (презентації), інформаційним ресурсом кафедри, структурованими алгоритмами контролю знань, умінь та навичок.

Самостійна робота передбачає позааудиторне виконання завдання з опрацювання тематики правового регулювання наукової діяльності. Під час вивчення дисципліни передбачена можливість застосування технічних засобів навчання та комп'ютерної техніки. Самостійна робота при вивченні навчальної дисципліни забезпечується наочними засобами навчання (презентації), інформаційним ресурсом кафедри, тематикою самостійних робіт, структурованими алгоритмами контролю знань, умінь та навичок.

Перевірка здобутих знань, рівня умінь та навичок здобувачів відбувається під час поточного та підсумкового контролів. Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей (усне опитування, розв'язання педагогічних завдань, методичне портфоліо, доповіді, есе, презентації, схеми, порівняльні таблиці, тестовий контроль тощо). Поточний контроль проводиться після засвоєння тем дисципліни і має навчальний характер.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення іспиту. Оцінка успішності аспіранта з дисципліни виставляється за традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА РІЗНИМИ ВИДАМИ РОБОТ

Бали			Критерії оцінювання навчальних досягнень	
За нац. шкалою	Шкала ЄКТС		Теоретична підготовка	Практична підготовка
			Здобувач вищої освіти	
1-5	0...100	F...A		
5	90 ... 100	A	Здобувач освітньо-наукового рівня виявив всебічні, систематичні й глибокі знання з питань науки та наукової діяльності в Україні, що передбачені програмою; вільно володіє понятійно-категоріальним апаратом науки та наукової діяльності; визначає характеристики та особливості методів дослідження, поняття про науку та наукову діяльність, їх ознаки, функції та	Здобувач освітньо-наукового рівня на високому рівні орієнтується в матеріалах модулю; вміє реалізовувати здобуті теоретичні знання на практиці, формулювати висновки, робити узагальнення, доцільно використовувати понятійно-категоріальний апарат, розкривати актуальні проблеми розвитку наукової діяльності сучасності, актуальні питання

			<p>завдання; на високому рівні оперує основними концепціями, теоріями й проблемами філософії та методології науки й наукової діяльності; володіє знаннями та розуміє сутність і комплекс вимог до наукового дослідження, зокрема про академічну доброчесність, його класифікацію, види, науковий та науково-прикладний результат, форми узагальнення наукових результатів, характерні особливості форм наукових документів, правила оформлення та уніфікації наукових документів, методика наукового дослідження, його зміст і принципи реалізації, структуру, логіку і систему вимог до дисертаційної роботи відповідно до чинного законодавства; чітко формулює відповіді на поставлені запитання; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому трактуванні навчального матеріалу; їх значення для подальшої наукової діяльності.</p>	<p>напрямок удосконалення сучасної державної політики у сфері наукової діяльності; характеризує методологію наукового пізнання: поняття, класифікаційні рівні та основні принципи; емпіричні методи (спостереження, порівняння, вимірювання, експеримент); експериментальні методи; застосовує антиплагіатні програми; вміє готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами; демонструвати вміння академічного письма; використовує інформаційне забезпечення наукових досліджень; на високому рівні володіє технікою роботи з науковою літературою, оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження; активно приймає участь у дискусіях; вміє обґрунтовувати і доводити власну точку зору; виконує всі практичні завдання самостійно, творчо та у повному обсязі.</p>
4	75 ... 89	С ... В	<p>Здобувач освітньо-наукового рівня виявив достатні знання основних концепцій, теорій, проблем науки та наукової діяльності, але допустив несуттєві помилки під час визначення теоретико-методологічних засад сучасної професійної</p>	<p>Здобувач освітньо-наукового рівня на достатньому рівні вміє реалізовувати здобуті теоретичні знання на практиці; самостійно виконувати завдання, але стандартно; формулювати висновки та робити узагальнення з незначними</p>

		<p>освіти; має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий; правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами; виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами; володіє достатніми знаннями понятійно-категоріального апарату, проте припускається помилок у визначенні актуальних проблем наукової діяльності, зокрема академічної доброчесності; у цілому розуміє сутність та комплекс вимог до наукового дослідження, його класифікацію, види, науковий і науково-прикладний результат, але викликає труднощі визначення форм узагальнення наукових результатів, характерних особливостей форм наукових документів; володіє знаннями про методику наукового дослідження, його зміст і принципи реалізації; обізнаний із структурою, логікою та системою вимог до дисертаційної роботи; засвоїв рекомендовану програмою основну та додаткову літературу.</p>	<p>помилками; впевнений у власних висновках, але вони потребують уточнення; припускається незначних помилок під час визначення наукових і практичних проблем, у цілому вміє готувати наукові тексти та доповіді, здійснювати публічну апробацію результатів наукових досліджень державною та іноземною мовами; демонструвати уміння академічного письма; на достатньому рівні володіє технікою роботи з науковою літературою, оформлення бібліографічного опису літератури та списку використаних джерел в процесі наукового дослідження; вміє застосовувати антиплагіатні програми; здатний до самостійного використання основної та додаткової літератури рекомендовану програмою та поповнення отриманих знань у процесі подальшої наукової роботи; приймає активну участь у дискусіях і інтерактивних вправах.</p>
--	--	--	--

3	60 ... 74	E ... D	Здобувач освітньо-наукового рівня виявив базові знання основного навчального матеріалу дисципліни; на низькому рівні обізнаний із понятійно-категоріальним апаратом наукової діяльності; володіє низькими знаннями про методіку наукового дослідження, його зміст і принципи реалізації, структурою, логікою та системою вимог до дисертаційної роботи; в основному виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допускає помилки у відповідях на запитання при виконанні завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал.	Здобувач освітньо-наукового рівня виконує завдання на низькому рівні; невпевнений у власних висновках. задовільно орієнтується в матеріалі дисципліни, а також у проблемі, поставленій у завданні, відповідь розкрито неповністю є недоліки.
2	35 ... 59	FX	Здобувач освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу курсу; допускає принципові помилки при виконанні завдань, які може усунути лише за допомогою викладача.	Виконує частину завдання за допомогою викладача.
1	0 ... 34	F	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом.	Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми.

До підсумкового контролю у формі заліку, аспіранти допускаються лише

при відсутності академічної заборгованості і середньому балу за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Шкала оцінювання рівня опанування дисципліни (національна та ECTS)

Оцінка за бальною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		Іспит		Залік
90 – 100	A	5	відмінно	зараховано
82 – 89	B	4	добре	
75 – 81	C			
67 – 74	D	3	задовільно	
60 – 66	E			не зараховано
35 – 59	FX	2	незадовільно	
0 – 34	F	1		

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточний та/або періодичний контроль					Підсумковий контроль	Загальна підсумкова оцінка	
Змістовий модуль 1					20	100	
T1	T2	T3	T4	T5			
ср	ср	п	ср	ср			п
10	10	10	10	10			10

*Умовні позначення: ср – самостійна робота, п – практичне заняття

8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріали для підготовки до лекцій, презентації, завдання до практичних занять, додаткова рекомендована література та нормативно-правові акти знаходяться на офіційних веб-сайтах, сайті КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (<https://ooiuv.odessaedu.net/>) та сайті кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (<https://kapom.odessaedu.net/>).

Ознайомлення із додатковою літературою та ресурсами мережі Інтернет спрямоване на краще сприйняття лекційного матеріалу та підготовки до практичних і семінарських занять, що сприяє повноцінному опануванню майбутніми докторами філософії дисципліни «Методологія і організація наукової діяльності».

9. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Особи з особливими освітніми потребами мають рівний доступ до якісної освіти, який забезпечується шляхом організації їхнього навчання відповідно до чинного законодавства України та норм міжнародного права. Рівний доступ до якісної освіти відбувається на основі застосування особистісно-орієнтовних методів та форм навчання з урахуванням індивідуальних особливостей осіб з особливими освітніми потребами.

10. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Науковий апарат (категорії науки).
2. Сутність поняття, завдання та види науки і наукової діяльності.
3. Етапи становлення, розвитку науки та наукової діяльності.
4. Наукова діяльність, її види та форми в системі вищої освіти України.
5. Форми організації та управління наукою в Україні.
6. Основні засади організації наукової діяльності в Україні.
7. Науково-дослідницька діяльність як соціальний феномен: сутність та значення для суспільного прогресу.
8. Науково-дослідницька робота студентів у ЗВО.
9. Стан науки та наукової діяльності в Україні (за оцінками вітчизняних та зарубіжних експертів).
10. Адміністративно-правове регулювання наукової та інноваційної діяльності.
11. Державна політика у науковій сфері в зарубіжній країнах: можливості імплементації досвіду для України.
12. Актуальні питання напрямків удосконалення сучасної державної політики у сфері наукової діяльності.
13. Специфіка наукового знання.
14. Основні тенденції розвитку сучасного наукового пізнання.
15. Методологія наукового дослідження.
16. Основні методи наукових досліджень.
17. Загальнофілософські (загальні) методи досліджень.
18. Загальнонаукові методи досліджень (системний, історичний, логічний, моделювання тощо).
19. Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання.
20. Емпіричне пізнання, головне завдання, форма отриманого знання, методи.
21. Теоретичне пізнання, головне завдання, форма отриманого знання.
22. Основні функції теорії.
23. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження.
24. Спостереження як емпіричний метод наукового дослідження.
25. Експеримент як емпіричний метод наукового дослідження.
26. Емпіричні методи: вимірювання, порівняння.

27. Характеристика методів експериментально-теоретичного рівня (аналіз, синтез, індукція, дедукція, моделювання тощо).
28. Сутність методів теоретичного рівня.
29. Характеристика методів теоретичного рівня (ідеалізація, формалізація, аксіоматика, гіпотеза, теорія).
30. Абстрагування та ідеалізація.
31. Методи аналізу, класифікації і побудови теорій.
32. Наукові закони, регулярність та випадковість.
33. Математичне опрацювання результатів експериментального дослідження.
34. Процес наукового дослідження і його характеристика.
35. Етапи науково-дослідної роботи.
36. Напрямок, проблема, тема в науково-дослідних розробках.
37. Визначення робочої гіпотези.
38. Об'єкт і предмет наукового дослідження, їх класифікація.
39. Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження.
40. Теоретичні та прикладні наукові дослідження.
41. Структура і правила оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.
42. Бібліографічний апарат наукових досліджень.
43. Інформаційний пошук у процесі науково-дослідної роботи.
44. Інформаційний простір науковця. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
45. Національна система науково-технічної інформації.
46. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації у наукових дослідженнях.
47. Технологія роботи з інформаційними джерелами.
48. Види наукових, навчальних і довідково-інформаційних видань.
49. Класифікація наукових документів. Наукові документи: первинні, вторинні. Електронні ресурси.
50. Теорія та практика динамічного читання й раціональної роботи з науковою літературою.
51. Використання апарату посилань і цитат. Плагіат.
52. Вимоги до оформлення бібліографічного опису літератури у списку використаних джерел.
53. Наукометричні платформи. Індекс цитування, індекс Гірша, імпаکت-фактор.
54. Апробація та публікація результатів наукового дослідження.
55. Види наукових публікацій. Наукова монографія. Наукова стаття. Тези наукової доповіді (повідомлення). Наукова доповідь (повідомлення).
56. Мова та стиль наукового дослідження.
57. Вимоги ДАК України до якості та оформлення результатів науково-технічних досліджень у дисертаційній роботі.
58. Методи зведення результатів експериментальних досліджень.
59. Подання результатів досліджень у таблицях.
60. Графічні методи відображення результатів дослідження.
61. Лінійна діаграма.

62. Стовпчикова діаграма.
63. Секторна діаграма.
64. Excel як засіб візуалізації експериментальних даних.
65. Хмарні сервіси GOOGLE у науковій та науково-організаційній діяльності.

11. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Адміністративно-правове забезпечення управління у сфері науки : підручник : за заг. ред. проф. Т. О. Коломоець Київ : Істина, 2018. 145 с.
2. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Хрестоматія з історії та філософії науки : навчально-методичний посібник для підготовки докторів філософії PhD ХДУ. Херсон, 2018. 158 с.
3. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019. 368 с.
4. Дзьобань О. П. Догматичний напрям методології формування сучасної національної доктрини приватного права. Право України. 2019. №1. С. 42-57.
5. Євтушенко М., Хижняк М. Методологія та організація наукових досліджень : Навчальний посібник. Вид. Центр навч. літ. 2019. 350 с.
6. Ладанюк А. П. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 352 с.
7. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
9. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.

Додаткова:

1. Бублик С. Г. Тематичне ядро публікацій дослідника: наукометр. підхід. Наука та наукознавство. 2019. № 4(106). С. 52-67.
2. Бублик С. Г. Світові тенденції розвитку системи вищої освіти та місце в ній дослідницького процесу. Наука та наукознавство : міжнар. наук. журн. 2019. № 1(103). С. 46-67.
3. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень : Навчальний посібник. Київ : Вид. Ліра-К, 2018. 352 с.
4. Загальні вимоги до оформлення наукової, навчальної та навчально-методичної літератури : метод. рек. для наук.-пед. працівників / уклад.: Н. М. Ніколаєнко, Т. О. Рудич. Харків : ХНТУСГ, 2019. 83 с.
5. Мриглод О. І. Наукометрія та управління науковою діяльністю: вкотре про світове та українське. Вісн. Нац. акад. наук України. 2019. № 9. С. 81-94.
6. Надикто В.Т. Методологія наукових досліджень : посібник-практикум для виконання лабораторних робіт. Мелітополь : Люкс, 2020. 94 с

7. Філософія науки : курс лекцій з вивчення дисципліни для здобувачів III рівня вищої освіти «доктори філософії» спеціальності 204 «ТВППТ» денної та заочної форми навчання // О.П. Сидоренко. Одеса : ОДАУ, 2019. 156 с.

8. Якимчик А. І. Щодо проблеми використання в Україні наукометричних показників: на прикладі аналізу публікаційної активності окремого науковця. Вісн. Нац. акад. наук України. 2020. № 9. С. 66-77.

Нормативно-правові акти

Закони України:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page> (дата звернення: 30.09.2021).

2. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19> (дата звернення: 30.09.2021).

3. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України від 10.02.1995 №51/95-ВР (в ред. від 05.12.2012) зі змін. і допов. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 30.09.2021).

4. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2001 № 2623-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>. (дата звернення: 30.09.2021).

Постанови Кабінету Міністрів України

1. Про затвердження Положення про атестацію наукових працівників : постанова КМ України від 13.08.1999 № 1475 (в ред. від 21.08.2014) зі змін. і допов. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1475-99-%D0%BF?test=XNLMf5x.qwJg.RYwZiDPXfpCHi45ks80msh8Ie6> (дата звернення: 01.10.2021).

2. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) КМ України від 23 березня 2016 р. № 261 зі змін. і допов. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 01.10.2021).

Накази Міністерства освіти і науки України

1. Деякі питання експертних рад з питань проведення експертизи дисертаційних робіт Міністерства освіти і [...] : наказ МОН України від 14.09.2011 № 1058. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1167-11> (дата звернення: 01.10.2021).

2. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації. Наказ МОН України від 12.07.2019 № z0640-19. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1133-11> (дата звернення: 01.10.2021).

3. Стосовно вибору пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень вищих навчальних закладів Міністерства освіти і науки : лист МОН України від 10.09.2010 № 1/9-617. URL: http://www.mon.gov.ua/files/normative/newstmp/2010/13_09/19917 (дата звернення: 01.10.2021).

4. Етичний кодекс ученого України. URL: <http://znc.com.ua/ukr/news/2009/20090123ethic.php> (дата звернення: 01.10.2021).

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 02.10.2021).

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 02.10. 2021).

3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення: 02.10. 2021).

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbiv.gov.ua> (дата звернення: 02.10. 2021).